

Βρυξέλλες, 7 Απριλίου 2017
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2012/0193 (COD)

6182/17
ADD 1

DROIPEN 16
JAI 105
GAF 7
FIN 103
CADREFIN 18
FISC 43
CODEC 196

ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έγκρισης πρότασης οδηγίας σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης μέσω του ποινικού δικαίου
- Σκεπτικό του Συμβουλίου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 12 Ιουλίου 2012, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση¹ οδηγίας σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης μέσω του ποινικού δικαίου.

Στις 8 Ιουνίου 2013, το Συμβούλιο συμφώνησε σε γενική προσέγγιση², με την οποία ανέθεσε στην Προεδρία να αρχίσει τριμερείς διαλόγους με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του επί του σχεδίου οδηγίας σε πρώτη ανάγνωση στις 16 Απριλίου 2014³.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο επίπεδο της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού (CONT) και της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων (LIBE), επιβεβαίωσε συμφωνία επί του συμβιβαστικού κειμένου που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο των τριμερών διαλόγων στις 12 Ιανουαρίου 2017.

¹ 12683/12

² 10729/13

³ 9024/14

Κατά τη σύνοδό του στις 7 Φεβρουαρίου 2017, το Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία επί του σχεδίου οδηγίας. Κατά τη σύνοδό του στις [25 Απριλίου 2017], το Συμβούλιο ενέκρινε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση, η οποία συνάδει απόλυτα με το συμβιβαστικό κείμενο της οδηγίας που συμφωνήθηκε στις άτυπες διαπραγματεύσεις μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

II. ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Στόχος του σχεδίου οδηγίας είναι να θεσπίσει ελάχιστους κανόνες για τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, με σκοπό να συμβάλλει αποτελεσματικά στην ενίσχυση της προστασίας κατά του εγκλήματος που πλήττει τα εν λόγω οικονομικά συμφέροντα, συμφώνως προς το κεκτημένο της Ένωσης σε αυτόν τον τομέα. Σε σύγκριση με τη σύμβαση σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁴, την οποία θα αντικαταστήσει η οδηγία στα κράτη μέλη τα οποία δεσμεύει, η εν λόγω οδηγία θα προβλέπει αυστηρότερους κανόνες για σειρά σημαντικών ζητημάτων, ιδιαίτερα όσον αφορά το καθεστώς των κυρώσεων.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

A. Γενικές παρατηρήσεις

Βάσει της πρότασης οδηγίας της Επιτροπής, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διεξήγαγαν άτυπες διαπραγματεύσεις με σκοπό την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας. Το κείμενο της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε μεταξύ των δύο συννομοθετών, επικουρούμενων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στο πλαίσιο αυτό, οι παραπομπές στη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση θα πρέπει να νοούνται ως παραπομπές στον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τους τριμερείς διαλόγους.

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση διατηρεί τους στόχους της σύμβασης σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁵ και της πρότασης της Επιτροπής. Το κείμενο του σχεδίου οδηγίας περιλαμβάνει σαφέστερες και πιο λεπτομερείς διατάξεις για πολλά από τα θέματα που αναφέρονται στη σύμβαση, ενώ εισάγει και εντελώς νέες διατάξεις, για παράδειγμα όσον αφορά τις προθεσμίες παραγραφής.

⁴ EE C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

⁵ EE C 316 της 27.11.1995, σ. 48.

B. Νομική βάση

Η πρόταση της Επιτροπής βασίστηκε στο άρθρο 325 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ. Ωστόσο, οι συννομοθέτες συμφώνησαν ότι το άρθρο 83 παράγραφοι 1 και 2 της ΣΛΕΕ συνιστά αποκλειστική νομική βάση για τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων όσον αφορά τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και κυρώσεων, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τα ποινικά αδικήματα στον τομέα της καταπολέμησης της απάτης που πλήττει τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης. Συνεπώς, η οδηγία θα εκδοθεί βάσει του άρθρου 83 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

Η Ιρλανδία έχει κοινοποιήσει την επιθυμία της να λάβει μέρος στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η Ιρλανδία επέλεξε να συμμετέχει στην οδηγία. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Δανία δεν συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύονται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

Γ. Βασικά ζητήματα πολιτικής

1. Ο ορισμός των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας

Το άρθρο 2 της οδηγίας δίνει τον ορισμό των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Στη γενική προσέγγιση, το Συμβούλιο πρότεινε να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας όλα τα αδικήματα εις βάρος του κοινού συστήματος φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), που θα καλύπτονταν καταρχάς από τον ορισμό. Μετά τις διαπραγματεύσεις με το Κοινοβούλιο, τα αδικήματα εις βάρος του κοινού συστήματος ΦΠΑ έχουν υπαχθεί τελικά στην οδηγία. Στο άρθρο 3 προστέθηκε συγκεκριμένος ορισμός της απάτης με έσοδα που προκύπτουν από τον ΦΠΑ. Ωστόσο, το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας είναι περιορισμένο, καθώς η οδηγία θα εφαρμόζεται μόνο όταν τα αδικήματα είναι σοβαρά. Τα αδικήματα θα θεωρούνται σοβαρά όταν συνδέονται με την επικράτεια δύο ή περισσότερων κρατών μελών και προκαλούν συνολική ζημία τουλάχιστον 10 εκατομμυρίων EUR.

2. Ο ορισμός των ποινικών αδικημάτων

Το άρθρο 3 ορίζει τα ποινικά αδικήματα που καλύπτονται από την οδηγία. Οι ορισμοί της απάτης και της ενεργητικής και παθητικής δωροδοκίας επικαιροποιήθηκαν ελαφρώς και είναι, σε γενικές γραμμές, σύμφωνοι με τους ορισμούς της σύμβασης και των πρωτοκόλλων της. Εισήχθη ένα νέο αδίκημα, η υπεξαίρεση, που καλύπτει τη συμπεριφορά δημοσίων υπαλλήλων που δεν συνιστά απάτη με τη στενή έννοια του όρου.

3. Κυρώσεις για φυσικά πρόσωπα

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση θεσπίζει ορισμένους κανόνες σχετικά με ελάχιστες ποινές για φυσικά πρόσωπα στο άρθρο 7. Όσον αφορά τη σύμβαση, οι κανόνες αυτοί εισάγουν νέους λεπτομερείς κανόνες αναφορικά με το επίπεδο των κυρώσεων. Τα αδικήματα που συνεπάγονται σημαντικές ζημιές ή οφέλη θα τιμωρούνται με μεγαλύτερη αυστηρότητα, δηλ. με μέγιστη ποινή τουλάχιστον τεσσάρων ετών φυλάκισης.

4. Παραγραφή

Η σύμβαση δεν περιείχε ρητούς κανόνες περί παραγραφής. Η οδηγία, στο άρθρο 12, εισάγει τους πρώτους λεπτομερείς δεσμευτικούς κανόνες περί παραγραφής στο ποινικό δίκαιο της Ένωσης. Τα κράτη μέλη είναι υποχρεωμένα να προβλέπουν προθεσμία παραγραφής που να επιτρέπει την εφαρμογή του νόμου για ικανό χρονικό διάστημα ώστε να αντιμετωπισθούν αποτελεσματικά τα αδικήματα· το άρθρο προβλέπει επίσης ελάχιστη προθεσμία παραγραφής διάρκειας τουλάχιστον πέντε ετών σε περιπτώσεις σοβαρών αδικημάτων. Εισήχθη επίσης κανόνας για την παραγραφή της εκτέλεσης των ποινών.

5. Συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των οργανισμών της και του Ελεγκτικού Συνεδρίου

Το άρθρο 15 εισάγει νέους κανόνες σχετικά με την υποχρέωση των κρατών μελών, ορισμένων οργανισμών όπως η Eurojust και της Επιτροπής να συνεργαστούν στο πλαίσιο των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους για την καταπολέμηση των ποινικών αδικημάτων που ορίζονται στην οδηγία. Εισήχθη επίσης υποχρέωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου και άλλων ελεγκτικών οργάνων να δημοσιοποιούν σχετικά στοιχεία.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση αντανακλά το συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με τη διευκόλυνση της Επιτροπής. Με την έγκριση της θέσης του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση χωρίς τροποποιήσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεσπίζει, μαζί με το Συμβούλιο, την οδηγία.